

**USTAWA KONSTYTUCJINA
Księstwa Warszawskiego
[z dnia 22 lipca 1807 roku]
Dz.P.K.W. 1810 r. T. I, nr 1**

Tytuł I.

Artykuł 1.

Religia Katolicka, Apostolska, Rzymska jest Religią Stanu.

[hasła: religia panująca, katolicyzm]

Artykuł 2.

Wszelka cześć religijna jest wolna i publiczna.

[hasła: wolność religii]

Artykuł 3.

Księstwo Warszawskie podzielone będzie na sześć diecezji; będzie w niem jedno arcybiskupstwo i pięć biskupstw.

[hasła: diecezje, arcybiskupstwa, biskupstwa]

Artykuł 4.

Znosi się niewola. Wszyscy Obywatele są równi przed obliczem Prawa; stan osób zostaje pod opieką Trybunałów.

[hasła: wolność obywateli, równość, opieka państwa]

**Tytuł II.
o Rządzie**

Artykuł 5.

Korona Książęca Warszawska, jest dziedziczną w osobie Króla Saskiego, jego potomków, dziedziców i następców podług porządku następstwa ustanowionego w Domu Saskim.

[hasła: dziedziczność tronu]

Artykuł 6.

Rząd jest w Osobie Króla.

On sprawuje w całej swojej zupełności urzędowania władzy wykonawczej.

Przy nim jest praw początkowanie.

[hasła: władza wykonawcza w osobie Króla]

Artykuł 7.

Król może zdać na Vice-Króla część swojej władzy, której jemu samemu przez siebie sprawować, nie będzie się podobało.

[hasła: wicekról]

Artykuł 8.

Jeżeli królowi nie podoba się mianować Vice-Króla, mianuje Prezesa Rady Ministrów. W tym przypadku interesa rozmaitych ministeriów będą roztrząsane w tej Radzie, dla przedstawienia ich Królowi do potwierdzenia.

[hasła: Prezes Rady Ministrów, ministrowie]

Artykuł 9.

Król zwołuje, odracza i wyznacza dzień na zgromadzenie głównego Sejmu. Zwołuje także sejmiki, czyli zgromadzenia powiatowe, i zgromadzenia gminne. Prezyduje w Senacie, gdy to przyzwoitem osądzi.

[hasła: zgromadzenia, sejmiki]

Artykuł 10.

Dobra Korony Książęcej składają się, naprzód: z rocznego dochodu wynoszącego siedem milionów złotych polskich przez połowę w dobrach królewskich, a przez połowę w gotowiźnie ze skarbu publicznego; po wtóre: z pałacu królewskiego w Warszawie i z pałacu Saskiego.

[hasła: skarb publiczny]

Tytuł III. o Ministrach i Radzie Stanu

Artykuł 11.

Skład Ministerium jest następujący:

Minister sprawiedliwości.
Minister wewnętrzny i czci religijnych.
Minister wojny.
Minister Przychodów i Skarbu.
Minister Policji.
Minister Sekretarz Stanu.
Ministrowie są odpowiedzialnemi.

[hasła: skład Rady Ministrów, odpowiedzialność ministrów]

Artykuł 12.

Gdy się Królowi spodoba zdać na Vice-Króla część władzy swojej, której sobie samemu nie zachował, każdy z Ministrów pracuje oddzielnie z Vice-Królem.

[hasła: wicekról, współpraca z ministrami]

Artykuł 13.

Kiedy Król nie mianował Vice-Króla, Ministrowie zgromadzają się na Radę Ministrów stosownie do tego, co się rzekło wyżej w VIII. Artykule.

[hasła: zgromadzenia Rady Ministrów]

Artykuł 14.

Rada Stanu składa się z Ministrów.
Zgromadza się pod prezydencją Króla lub Vice Króla, albo Prezesa mianowanego przez Króla.

[hasła: Rada Stanu, zgromadzenie Rady Stanu]

Artykuł 15.

Rada Stanu roztrząsa, układa i stanowi projekta do praw, lub urządzenia Administracji publicznej, które przedkłada każdy Minister w przedmiotach tyczących się swych wydziałów.

[hasła: stanowienie prawa]

Artykuł 16.

Czterech referendarzów przydatnych jest do Rady Stanu; już to dla przygotowania spraw administracyjnych, i tych w których Rada daje wyroki jako sąd kasacyjny; już też dla znoszenia się Rady z komisjami Izby Poselskiej.

[hasła: referendarze, Rada Stanu, sąd kasacyjny]

Artykuł 17.

Rada Stanu rozpoznaje zajścia o jurysdykcją, zachodzące między władzami administracji i władzami sądowymi, tudzież co w Administracji pod spór podpada, jako też oddanie pod Sąd urzędników administracji publicznej.

[hasła: rozstrzyganie sporów kompetencyjnych]

Artykuł 18.

Stanowienia, projekta do praw, wyroki i urządzenia roztrząsane w Radzie Stanu podlegają zatwierdzeniu królewskiemu.

[hasła: zatwierdzanie wyroków, podległość Królowi]

Tytuł IV. o Sejmie Głównym

Artykuł 19.

Sejm Główny składa się z dwóch Izb, to jest: z Izby pierwszej, czyli Izby Senatorskiej, i z drugiej Izby, czyli Poselskiej.

[hasła: bikameralizm]

Artykuł 20.

Sejm Główny zgromadza się co dwa lata w Warszawie; a to w czasie oznaczonym Aktem zwołującym, wydanym od Króla. Sejm nie trwa dłużej jak dni 15.

[hasła: czas zwoływania Sejmu, kompetencje Króla]

Artykuł 21.

Do niego właściwie należy naradzanie się względem prawa podatkowego, czyli prawa przychodów skarbowych, względem praw tyczących się odmian, które uczynić wypada bądź w prawodawstwie cywilnym, bądź w prawodawstwie kryminalnym, bądź też w systemacie menniczym.

[hasła: zadania Sejmów]

Artykuł 22.

Projekta do Praw ułożone w Radzie Stanu, będą przesyłane Głównemu Sejmowi za rozkazem Króla, uchwalane od Izby Poselskiej sekretnym kreskowaniem i większością kresek, a potem podane pod sankcją Senatu.

[hasła: proces legislacyjny]

Tytuł V. o Senacie

Artykuł 23.

Senat składa się z osiemnastu członków, to jest:
Sześciu Biskupów.
Sześciu Wojewodów.
Sześciu Kasztelanów.

[hasła: skład Senatu]

Artykuł 24.

Wojewodów i kasztelanów Król mianuje, biskupów Król mianuje, a Stolica Święta instytucją daje

[hasła: mianowanie senatorów]

Artykuł 25.

W Senacie prezyduje jeden z jego członków mianowany na to od Króla.

[hasła: przedstawicielstwo króla, Senat]

Artykuł 26.

Urzędowania Senatorów są dożywotnie.

[hasła: dożywność urzędu]

Artykuł 27.

Projekta do praw uchwalone w Izbie Poselskiej, stosownie do tego, co się niżej powie, przesyłają się do Sankcji Senatu.

[hasła: rola Senatu, proces ustawodawczy]

Artykuł 28.

Senat potwierdza prawo, wyjąwszy w przypadkach następujących:

- 1) Jeżeli prawo uchwalone nie było podług formalności przepisanych Konstytucją lub jeżeli obrady zdarzonym gwałtem jakim zamieszane zostały.
- 2) Jeżeli mu wiadomo, że prawo nie było przyjęte większością głosów.
- 3) Jeżeli Senat uznaje, że prawo jest przeciwne albo bezpieczeństwu kraju albo przepisom niniejszej Ustawy Konstytucyjnej.

[hasła: proces ustawodawczy, odrzucenie projektu przez Senat]

Artykuł 29.

W przypadku, gdyby dla jednej z powyższych pobudek odmówił Senat sankcji prawu jakiemu, tenże Senat nadaje Królowi (przez uchwałę wyszczególniającą powody) potrzebną moc do uchylenia uchwały Poselskiej.

[hasła: odrzucenie projektu przez Senat, kompetencje króla]

Artykuł 30.

Kiedy odmówienie sankcji ze strony Senatu gruntuje się na jednym z dwóch pierwszych przypadków artykule 28 wytkniętych, na ów czas Król po wysłuchaniu Rady Stanu może nakazać odesłanie projektu prawa do Izby Poselskiej z zaleceniem, ażeby porządnie postępowała. Jeżeliby zaś tenże sam nieład został ponowiony bądź w porządku zgromadzenia, bądź w formalnościach obradom przepisanych, Izba Poselska tem samem jest rozpuszczona i Król nakazuje nowe wybory.

[hasła: kompetencje Króla w stosunku do Sejmu, rozwiązanie Sejmu, nowe wybory]

Artykuł 31.

W przypadku rozwiązania Izby Poselskiej, prawo tyczące się przychodów skarbowych zostaje przedłużone na rok jeden, a Prawa cywilne lub kryminalne mają mieć moc swoją bez żadnego określenia i zmiany.

[hasła: rozwiązanie Izby Poselskiej]

Artykuł 32.

Gdy senat odmówi sankcji prawu, może równie Król i we wszystkich przypadkach, mianować nowych Senatorów i odesłać potem Prawo do Senatu.

Z tym wszystkim Senat nie będzie mógł być złożonym z więcej jak sześciu biskupów, dwunastu wojewodów i dwunastu kasztelanów.

[hasła: kompetencje kreacyjne króla, skład Senatu]

Artykuł 33.

Gdy Król użył prawa nadanego artykułem poprzedzającym, na ów czas miejsca wakujące w Senacie między wojewodami i kasztelanami, dopóty nie będą obsadzone, póki Senat nie zmniejszy się do liczby 23cim artykułem oznaczonej.

[hasła: wakat miejsc senackich]

Artykuł 34.

Skoro Senat potwierdził prawo lub Król pomimo pobudek uchwały Senatu, nakazał je ogłosić, projekt ten staje się prawem natychmiast obowiązującym

[hasła: stanowienie prawa]

Tytuł VI. o Izbie Poselskiej

Artykuł 35.

Izba Poselska składa się:

- 1) Z sześciudzięciąt posłów mianowanych na sejmikach, czyli zgromadzeniach szlachty każdego powiatu, licząc po jednym z powiatu. Posłowie powinni mieć najmniej 24 lat skończonych, być w zupełnym używaniu praw swoich, lub być usamowolnionymi.
- 2) Z czterdziestu deputowanych od gminów.

[hasła: skład Izby Poselskiej, prawo wybieralności]

Artykuł 36.

Cały kraj Księstwa Warszawskiego dzieli się na czterdzieści zgromadzeń gminnych, to jest: osiem w mieście Warszawie, 32 na resztę kraju.

[hasła: podział zgromadzeń gminnych]

Artykuł 37.

Każde zgromadzenie gminne, powinno liczyć w sobie przynajmniej 600 obywatelów, mających prawo głosowania.

[hasła: zgromadzenie gminne, prawo wybieralności]

Artykuł 38.

Członki Izby Poselskiej zostają wciąż na urzędzie lat dziewięć. Odnawiają się w trzeciej części co lat trzy.

A zatem, i to na pierwszy raz, trzecia część członków Izby Poselskiej zostanie na urzędzie tylko przez trzy lata, a druga trzecia część przez lat sześć.

Lista wychodzących członków w tych dwóch epokach, przez los się stanowi.

[hasła: kadencja posłów]

Artykuł 39.

W Izbie Poselskiej prezyduje marszałek, wybrany z jej łona, a od Króla mianowany.

[hasła: Marszałek Sejmu]

Artykuł 40.

Izba Poselska uchwała o projektach do Praw, które potem przesyłają się pod sankcją Senatu.

[hasła: proces legislacyjny]

Artykuł 41.

Każdego Sejmu, też Izba mianuje większością sekretnych kresek trzy komisje, składającą się każda z pięciu członków, to jest:

Komisję przychodów skarbowych,

Komisję Prawodawstwa cywilnego,

Komisję Prawodawstwa kryminalnego.

Marszałek prezydujący w Izbie Poselskiej, donosi przez poselstwo Radzie Stanu o mianowaniu rzeczonych komisji.

[hasła: komisje sejmowe]

Artykuł 42.

Gdy Rada Stanu projekt do prawa ułoży, uwiadamia o tym komisję, której się tycze przedmiot prawa, przez ministra tego wydziału, do którego się tenże przedmiot ściąga i za pośrednictwem referendarzów, przydatnych do Rady Stanu.

Jeżeli komisja ma jakie uwagi do przełożenia względem projektu do Prawa, zgromadza się u tegoż ministra. Referendarze, którym polecone było doniesienie o projekcie do Prawa, przypuszczeni są do tych konferencji.

[hasła: przedłożenie projektu, Rada Stanu, uwagi do Praw]

Artykuł 43.

Jeżeli komisja obstaje przy swoich uwagach i żąda określenia w projekcie do prawa, Minister donosi o tym Radzie Stanu.

Rada Stanu może przypuścić członki komisji do roztrząsania w gronie swoim szczegółów projektu do prawa, które zdawały się potrzebować określenia.

[hasła: uwagi komisji, Rada Stanu]

Artykuł 44.

Rada Stanu powziąwszy wiadomość o uwagach komisji bądź z doniesienia ministra, bądź przez roztrząśnienie w jej zgromadzeniu zaszłe, stanowi ostatecznie opis projektu do prawa, który się przesyła do Izby Poselskiej, aby o nim stanowiono.

[hasła: rozpatrywanie uwag]

Artykuł 45.

Członki Rady Stanu są tem samem członkami Izby Poselskiej; zasiadają w niej i mają głos stanowczy.

[hasła: członkowie Rady Stanu]

Artykuł 46.

Członki Rady Stanu i członki komisji poselskiej mają prawo mówienia w Izbie bądź w przypadku zgodności Rady i komisji, względem projektu do prawa, końcem dobitniejszego wystawienia pożytków jego; bądź w przypadku rozróżnienia zdań, końcem jawniejszego okazania lub zbijania nieprzyzwoitości onegoż.

Żaden inny członek nie może zabierać głosu względem projektu do prawa.

[hasła: prawo głosu]

Artykuł 47.

Członki komisji mogą oświadczyć zdanie swoje osobiste, względem projektu do Prawa, a to bądź gdy z większością zdań w komisji, bądź gdy z mniejszością trzymali. Przeciwnie zaś, członki Rady Stanu mogą mówić tylko za projektem do prawa ułożonym w Radzie.

[hasła: zdanie członków komisji, członkowie Rady Stanu]

Artykuł 48.

Gdy marszałek prezydujący w Izbie Poselskiej uzna, iż rzecz dosyć jest wyjaśnioną, może koniec uczynić roztrząsaniu i podać projekt prawa do kreskowania. Izba kreskuje sekretnie i stanowi prostą większością kresek.

[hasła: głosowanie nad projektem]

Artykuł 49.

Gdy prawo przejdzie, Izba Poselska przesyła je zaraz do Senatu.

[hasła: procedura legislacyjna]

Tytuł VII. o Sejmikach i Zgromadzeniach Gminnych

Artykuł 50.

Sejmiki czyli zgromadzenia powiatowe, składają się z szlachty powiatu.

[hasła: skład sejmików]

Artykuł 51.

Zgromadzenia gminne składają się z obywatelów właścicieli nieszlachty i innych obywateli mających prawo wchodzenia do nich, jako się niżej powie.

[hasła: skład zgromadzeń gminnych]

Artykuł 52.

Sejmiki i zgromadzenia gminne Król zwołuje. Listy zwołujące oznaczają miejsce, dzień w którym się zgromadzić, czynności do których przystąpić i czas jak długo trwać mają.

[hasła: miejsce i czas trwania sejmików]

Artykuł 53.

Nikt nie może być przypuszczonym do dawania głosu, kto nie ma 21 lat skończonych, kto nie jest w zupełnym używaniu praw swoich, albo nie jest usamowolnionym. Usamowolnienie może odtąd następować w 21 roku skończonym, bez względu na wszelkie inne przeciwne temu prawa i zwyczaje.

[hasła: prawo wybieralności do sejmików]

Artykuł 54.

Każdy sejmik, czyli zgromadzenie powiatowe, mianuje posła i podaje kandydatów do rad departamentowych i powiatowych, tudzież do sądów pokoju.

[hasła: mianowanie kandydatów]

Artykuł 55.

Na sejmikach prezyduje marszałek mianowany przez Króla.

[hasła: Marszałek Sejmikowy]

Artykuł 56.

Sejmiki te rozłożone są na 10 oddziałów; każdy oddział składa się z powiatów przedzielonych jednym lub kilku powiatami. Dwa oddziały nie mogą być w jednymże czasie zwołane.

[hasła: podział sejmików]

Artykuł 57.

Deputowanych z gmin wybierają zgromadzenia gminne. Podają także podwójną listę kandydatów do rad municypalnych.

[hasła: obowiązki deputowanych]

Artykuł 58.

Mają prawo głosowania na zgromadzeniach gminnych:

- 1) Każdy obywatel właściciel nieszlachcic;
- 2) Każdy rękodzielnik i przełożony nad czeladzią warsztatową, każdy kupiec mający własny swój zapas w sklepie lub magazynie wartości 10000 zł Polskich;
- 3) Wszyscy plebani i wikariusze;
- 4) Każdy artysta i obywatel znakomity z talentów, wiadomości lub przysług uczynionych bądź handlowi, bądź kunsztom;
- 5) Każdy podoficer i żołnierz, który będąc ranny, lub odbywszy kilka kampanii, otrzymał uwolnienie od służby;
- 6) Każdy podoficer i żołnierz, czynnie w służbie będący, który za dobre sprawowanie się otrzymał ozdobę honorową;
- 7) Oficerowie wszelkiego stopnia.

Rzeczni oficerowie, podoficerowie i żołnierze w rzeczywistej czynnie zostający służbie, którzy by byli na załodze w mieście, gdzie się zgromadzenie gminne odbywa,

nie będą mogli używać w tym tylko przypadku, prawa dozwolonego niniejszym artykułem.

[hasła: prawo głosu na zgromadzeniach gminnych]

Artykuł 59.

Listę głosujących właścicieli ułoży municypalność, a zaświadczą ją poborcy podatków.

Listę plebanów i wikariuszy ułoży prefekt, podpisze minister wewnętrzny.

Listę oficerów, podoficerów i żołnierzy, wyrażonych w powyższym artykule, ułoży prefekt, a podpisze minister wojny.

Listę rękodzielników i przełożonych nad czeladzią warsztatową, tudzież kupców, mających swój własny zapas w sklepie, magazyn lub fabrykę, wynoszące 10000 zł polskich; i listę obywateli znakomitych talentami, wiadomościami i przysługami uczynionemi, bądź umiejętnościom, kunsztom, bądź handlowi, ułoży prefekt, a zatwierdzi corocznie Senat.

Obywatele znajdujący się w ostatnim z wyżej rzeczonych przypadków, mogą podawać prosto do Senatu prośby swoje z dowodami wspierającymi ich żądania.

[hasła: listy głosujących]

Artykuł 60.

Senat w każdym przypadku, gdzieby miał powód do mniemania, iż się w ułożenie list wcisnęło jakie nadużycie, może nakazać ułożenie innych.

[hasła: obowiązki Senatu]

Artykuł 61.

Zgromadzenia gminne nie mogą być zwołane w jednymże czasie w całym powiecie, lecz będzie zawsze ośmiodniowa przerwa między zebraniem się każdego z nich, wyjąwszy jednak zgromadzenia miasta Warszawy, które mogą być w jednymże czasie, po dwa tylko razem zwołane.

[hasła: zastrzeżenia do zwoływania zgromadzeń gminnych]

Artykuł 62.

Na zgromadzeniach gminnych prezyduje obywatel mianowany od Króla.

[hasła: mianowanie przedstawicieli]

Artykuł 63.

Żadne roztrząsanie, jakiekolwiek bądź natury, żadne uchwalanie próśb lub przełożeń nie będzie miało miejsca na sejmikach i zgromadzeniach gminnych.

Trudnić się tylko powinno wyborem bądź deputowanych, bądź kandydatów, których liczba, jak się rzekło wyżej, poprzedniczo jest oznaczona przez listy okólne zwołujące.

[hasła: zastrzeżenia do sejmików i zgromadzeń, deputowani]

Tytuł VIII.

Podział Kraju i administracja

Artykuł 64.

Kraj zostaje podzielony na sześć departamentów.

[hasła: administracyjny podział kraju]

Artykuł 65.

Administracja każdego departamentu jest przy prefekcie.

W każdym departamencie jest rada interesów spornych, składająca się najmniej z 3 członków, a najwięcej z 5, i ogólna rada departamentowa, składająca się najmniej z 16 członków, a najwięcej z 24.

[hasła: przedstawiciele terenowi, administracja departamentu, skład rady]

Artykuł 66.

Administracja w powiatach, będzie przy podprefektach.

W każdym powiecie jest rada powiatowa składająca się najmniej z 9 członków; a najwięcej z 12.

[hasła: administracja powiatowa, skład rady powiatowej]

Artykuł 67.

W każdej municypalności administracja będzie przy burmistrzu czyli prezydencie. Będzie w każdej municypalności rada municypalna składająca się z 10 członków, gdzie jest 2500 mieszkańców lub mniej; z 20, gdzie jest 5000 mieszkańców, lub mniej; z 30 w miastach, gdzie ludność przechodzi 5000 mieszkańców.

[hasła: samorząd, skład rad municypalnych]

Artykuł 68.

Prefektów, radców prefektur, podprefektów i burmistrzów mianuje Król bez poprzedzającego sobie przedstawienia.

Członki rad departamentowych i rad powiatowych mianuje Król z podwójnej listy kandydatów, podanej sobie od sejmików powiatowych. Odnawiają się przez połowę co dwa lata.

Członki rad municypalnych mianuje Król z podwójnej listy kandydatów podanych od zgromadzeń gminnych. Odnawiają się przez połowę co dwa lata.

Rady departamentowe, powiatowe i municypalne mianują prezydenta pośród siebie wybranego.

[hasła: zarząd rad, organizacja wewnętrzna]

Tytuł IX. Porządek Sądowy

Artykuł 69.

Kodeks Napoleona będzie prawem cywilnym Księstwa Warszawskiego.

[hasła: prawo cywilne]

Artykuł 70.

Postępowanie sądowe jest publiczne w rzeczy cywilnej i kryminalnej.

[hasła: postępowanie sądowe]

Artykuł 71.

W każdym powiecie będzie jeden sąd pokoju;

W każdym departamencie jeden trybunał cywilny pierwszej instancji;

Na dwa departamenty jeden sąd sprawiedliwości kryminalnej;

Na całe Księstwo Warszawskie, jeden tylko Sąd Odzewny (Apelacyjny).

[hasła: podział sądownictwa]

Artykuł 72.

Rada Stanu, do której przyłączeni są czterej referendarze mianowani od Króla, odbywa obowiązki sądu kasacyjnego.

[hasła: sąd kasacyjny]

Artykuł 73.

Sędziów pokoju mianuje Król z potrójnej listy kandydatów, podanych od Sejmików powiatowych. Odnawiają się w trzeciej części co dwa lata.

[hasła: sędziowie pokoju]

Artykuł 74.

Porządek sądowy jest niepodległy.

[hasła: porządek sądowy]

Artykuł 75.

Sędziów trybunałów pierwszej instancji, sądów kryminalnych i Sądu Odzwanego (Apelacyjnego) Król mianuje dożywotnio.

[hasła: dożywotnie sprawowanie urzędów]

Artykuł 76.

Sąd Odzwany na doniesienie bądź prokuratora królewskiego, bądź jednego z prezesów, może żądać od Króla złożenia sędziego w trybunale pierwszej instancji lub w sądzie kryminalnym, którego mieni być winnym przestępstwa sprawowania obowiązków.

Złożenia sędziego sądu Odzwanego może żądać Rada Stanu, jako sprawująca obowiązki sądu kasacyjnego.

W tych tylko przypadkach, Król może dać wyrok na złożenie Sędziego.

[hasła: złożenie sędziego z urzędu]

Artykuł 77.

Wyroki Sędziów i Trybunałów wychodzą w Imieniu Króla.

[hasła: wyroki]

Artykuł 78.

Prawo łaski służy Królowi; on tylko może darować lub zwolnić karę.

[hasła: prawo łaski]

**Tytuł X.
O sile zbrojnej**

Artykuł 79.

Siła zbrojna składać się będzie ze 30000 ludzi wszelkiego rodzaju żołnierza, obecnego pod bronią, nie licząc w to Gwardii Narodowych.

[hasła: siły zbrojne]

Artykuł 80.

Król może przyzywać do Saksonii część wojska Księstwa Warszawskiego, zastępując ją równą liczbą wojska Saskiego.

[hasła: wojsko]

Artykuł 81.

W przypadku, gdyby okoliczności wymagały, ażeby oprócz wojska Księstwa Warszawskiego, posłał Król do tego Księstwa inne korpusy wojska saskiego, żaden inny podatek i ciężar publiczny nie będzie mógł być z tego powodu nałożony, prócz tego jaki by był upoważniony prawem przychodów skarbowych.

[hasła: utrzymanie wojska]

**Tytuł XI.
Urządzenia ogólne**

Artykuł 82.

Wszyscy urzędnicy niedożywotni, nawet i Vice-król, mogą być według woli króla złożeni, prócz posłów.

[hasła: kadencja urzędników, kompetencje króla]

Artykuł 83.

Nikt nie może sprawować urzędów bądź duchownych, bądź cywilnych, bądź też sądowych, kto nie jest obywatelem Księstwa Warszawskiego.

[hasła: prawo wybieralności na urzędy]

Artykuł 84.

Wszystkie akta rządowe, prawodawcze, administracyjne i sądowe, pisane będą w języku narodowym.

[hasła: język prawodawstwa]

Artykuł 85.

Ordery cywilne i wojskowe, będące dawniej w Polsce utrzymują się; a Król jest naczelnikiem tych orderów.

[hasła: ordery i odznaczenia]

Artykuł 86.

Niniejsza Ustawa Konstytucyjna będzie dopełnioną urządzeniami wychodzącymi od Króla, a roztrząsanymi w jego Radzie Stanu.

[hasła: akty prawotwórcze Króla]

Artykuł 87.

Prawa i urządzenia administracji publicznej będą ogłoszone w Dzienniku Praw i aby obowiązywały nie potrzebują innej formy ogłoszenia.

[hasła: promulgacja]

Tytuł XII. Urządzenia przemijające

Artykuł 88.

Podatki jakie są teraz, będą wybierane aż do 1 stycznia 1809.

[hasła: podatki]

Artykuł 89.

Nic nie będzie odmienionem co do terażniejszej liczby i organizacji wojsk dotąd, aż dopóki w tej mierze pierwszy zwołany Sejm główny nie postanowi.

[hasła: wojsko]